

§ 15.

Den, der findes skyldig i Overtrædelse af nærværende Lovs §§ 5, 6, 8, 10 eller 11, straffes med Bøder indtil 10,000 Kr. Sagen behandles som offentlig Politisag.

§ 16.

Under „det særlige Bygningssyn“ henlægges de i historisk Henseende vigtige Fæstningsværker.

§ 17.

Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne, træder straks i Kraft.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I Rigsdagens ordentlige Samling 1915—16 fremsattes i Folketinget af Justitsministeren Forslag til Lov om Naturfredning m. m., jfr. Rigsdagstidende for 1915—16, Tillæg A. Sp. 3531—3552. Dette Lovforslag omfattede ogsaa Fredning af Bygninger af historisk eller kunstnerisk Værdi, uden at der dog om disse var foreslaaet at skulle gælde særlige Regler. Det af Folketinget nedsatte Udvalg angaaende nævnte Lovforslag, har imidlertid i sin den 26. September 1916 afgivne Beretning foreslaaet at lade Afsnittet om Bygningsfredning udgaa af Lovforslaget og anmodet Undervisningsministeren om at fremsætte et selvstændigt Lovforslag om denne Sag. I Henhold til dette Ønske fremsættes nærværende Lovforslag, der baade i Princippet og for de fleste Enkeltheters Vedkommende er i Overensstemmelse med det fra Folketingsudvalget i fornævnte Beretning fremkomne Udkast. Med Hensyn til dets Grundelse bemærkes følgende:

Medens man forlængst ad Lovgivningens Vej har søgt at værne om vort Lands kirkelige Mindesmærker, og der til disses Istandsættelse og Vedligeholdelse er ydet endog meget betydelige Beløb af Statskassen, stiller Sagen sig anderledes for de verdslige Bygningers Vedkommende. Bortset der fra dem, der som Statens Ejendom er henlagt under de kongelige Bygningsinspektører, samt fra de ca. 20 Bygninger, der er fredede under Nationalmuseets 2den Afdeling, henligger de øvrige uden noget som helst offentligt Tilsyn, er fuldstændig overlade til Ejeren personlige Forgødtbe-

findende, hvorfor deres Vedligeholdelse og Bevaringsstand er afhængig af hans større eller mindre Pietet og hele økonomiske Stilling. Og dog findes der mellem disse Bygninger Mindesmærker, der fuldt ud kan staa Maal med vore gamle Kirker og lige saavel som disse udgør en værdifuld Bestanddel af vor nationale Kultur. Det er da ogsaa forlængst i saa at sige alle Lande anerkendt, at det er Samfundets Ret og Pligt her at gribe kontrollerende ind, idet der her er et Forhold, hvor Samfundets Interesse maa gaa forud for den enkeltes.

Det førende Land har i saa Henseende været Frankrig. Ved en i 1887 udstedt Lov paabydes det, at Bygningsværker, „hvis Bevaring kan have national Interesse set fra historisk eller kunstnerisk Synspunkt“, skal opføres paa en Liste. En saaledes „klassificeret“ Bygning kan overhovedet ikke nedrives — hverken helt eller delvis — og kan ikke underkastes „Restauration, Istandsættelse eller Omdannelse af nogen Art“ uden offentlig Tillaelse, ligesom Bygningen, naar det skønnes nødvendigt, kan eksproprieres. Endnu videre end denne Lov, der har haft den største Betydning for Drøftelsen af hele denne Sag, gaar en italiensk Lov af 1902. Ligesom den franske hviler den paa en Klassifikation af de paagældende Bygninger, men modsat denne, der ikke lægger noget Baand paa Ejeren Dispositionsret, giver den Staten Forkøbsret i Tilfælde af Salg og paalægger derfor Ejeren i Tide at gøre Anmeldelse herom til de lokale Myn-